

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

tájékoztatója

a személyes adatoknak a Google keresőmotorjának találati listájából való eltávolításával kapcsolatos ügyek megítélése során figyelembe vett szempontokról

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) több bejelentés is érkezett, amelyben az érintettek azt kifogásolták, hogy a Google Inc. – ez irányú kérésük ellenére – nem törölte a velük kapcsolatos személyes adatokat tartalmazó oldalakra mutató URL címeket a Google keresőmotor találati listájáról. Az említett bejelentések megítélése során a Hatóság az alábbi szempontokat veszi figyelembe.

1. Az Infotv. 3. § 2. pontja értelmében személyes adat az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés.

Az Infotv. fogalom-meghatározásából következően a személyes adatok két általános csoportja különböztethető meg. Egyrészt személyes adatnak minősül az érintettel kapcsolatba hozható bármely adat. Ebbe a körbe tartozik különösen az adatalany neve, azonosító jele, egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret, illetőleg a képmása, hangja és az adatalany azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujjnyomat). Másrészt az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés is személyes adat. Ezen információkat azért vonja a szabályozás a védelem körébe, mert számos adatkezelésnek éppen az a célja, hogy a felvett információkból az érintettre vonatkozó következtetéseket vonjon le, amelyek az adatalanyval kapcsolatos döntések alapját képezik.

Az adatkezelés szempontjából az „érintett” lehet bármely olyan meghatározott természetes személy lehet, aki személyes adat alapján azonosított vagy – közvetlenül vagy közvetve – azonosítható [Infotv. 3. § 1. pont]. Így érintettnek tekinthető egyrészt az azonosított természetes személy (például név és képmás alapján azonosított személy), másrészt a közvetlenül azonosítható természetes személy (például az ügyfélkód alapján az adatkezelő ügyintézője azonosítani tudja az ügyfelet), végezetül pedig a közvetetten azonosítható személy (bizonyos információk összessége alapján meghatározható személy kilétére).

Egy információ személyes adat mivoltának vizsgálata során figyelmet kell szentelni továbbá az „azonosított” és „azonosítható” kifejezéseknek is. Az egyént akkor tekintjük általánosságban azonosítottnak, ha a természetes személyek adott csoportján belül elkülönül a csoport többi tagjától. Az azonosíthatóság pedig az azonosítás megtételének lehetőségét jelenti. Az azonosíthatóság ezért egy küszöbfeltétel, amely meghatározza, hogy az információ személyes adatnak minősül-e. A személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) (26) preambulum bekezdése ezzel kapcsolatban kimondja, hogy *„annak meghatározására, hogy egy személy azonosítható-e, minden olyan módszert figyelembe kell venni, amit az adatkezelő, vagy más személy valószínűleg felhasználna az említett személy azonosítására”*. A hazai adatvédelmi gyakorlat szempontjából kiemelendő továbbá, hogy az azonosíthatóság fogalmát kiterjesztően értelmezi, azaz az információ személyes adat jellege nem függ az azt megismerő szubjektív

adattartalmától, így irreleváns az, hogy az adatkezelő megfelelő egyéb ismeretek birtokában saját maga képes-e az érintett azonosítására.

A Hatóság ehelyütt fontosnak tartja kiemelni azt, hogy éles különbség van az érintett azonosítása/azonosíthatósága és személyazonossága között. Előbbi esetben a kezelt adatok lehetővé teszik az érintett szeparálását környezetétől vagy az ott lévő harmadik személyektől. Az azonosítás/azonosíthatóság arra a kérdésre ad választ tehát, hogy a kezelt információk mely személyhez tartoznak a csoporton belül. Ezzel szemben a személyazonosság annak megállapítását teszi lehetővé, hogy pontosan ki is az adott egyén. Az adatkezelő ezáltal felismeri az érintettet. Az érintett identitásának megállapításához jellemzően jogszabályokban meghatározott különféle azonosítókat alkalmaznak az adatkezelők. Az említett információk legjellemzőbb és Magyarországon leggyakrabban használt kategóriáját a természetes személyazonosító adatok jelentik. A személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény 4. § (4) bekezdése értelmében a polgárok természetes személyazonosító adatai a következők: családi és utónév, születési családi és utónév; születési hely; születési idő és anyja születési családi és utóneve.

Az érintett azonosítása/azonosíthatósága és személyazonossága közötti különbség abból a szempontból releváns, hogy a magyar jogi gondolkodásban és a hétköznapi gyakorlatban is az gyökeresedett meg, hogy csak abban az esetben beszélhetünk személyes adatokról, amennyiben azáltal az érintett abszolút módon – minimálisan névvel, esetleg még egy vagy több további információ révén – azonosított. Ez azonban rendkívüli módon leszűkítené a személyes adat fogalmát, ezáltal pedig az egyén magánéletének háborítatlanságát biztosító adatvédelmi garanciák alkalmazásának körét. Ahogy arra az Irányelv 29. cikke alapján létrehozott Adatvédelmi Munkacsoport a személyes adat fogalmáról szóló 4/2007. számú véleményében (WP136)¹ rámutatott – az érintett azonosíthatóságát nem csak egyedi, kizárólag az adott személyhez köthető információk tehetik lehetővé. Bizonyos adatok egyedi kombinációja révén ugyanis az adatkezelő képes közvetve azonosítani az érintett személyt. *„Azokban az esetekben, ahol a hozzáférhető azonosítók kiterjedése első látásra nem teszi senki számára lehetővé az adott személy kiválasztását, attól még e személy 'azonosítható' lehet, mivel az említett információ más információkkal összekapcsolva (ez utóbbi akár megvan az adatkezelőnél, akár nincs) az egyént másoktól megkülönböztethetővé teszi.”*

A Hatóság külön is kiemeli, hogy az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának az egyének a személyes adatok profilalkotással összefüggésben végzett gépi feldolgozása során történő védelméről szóló MC/Rec(2012)13 számú ajánlásában² kifejtette, hogy a profil az egyének egy kategóriájára jellemző adatok összessége, amelynek célja, hogy azt egy egyénre vonatkoztassák. A profilalkotásnak pedig egy olyan automatikus adatfeldolgozási technika, amely során egy profilt vonatkoztatnak egy egyénre különösen a vele kapcsolatos döntések meghozatala, illetve személyes preferenciáinak, viselkedésének, attitűdjeinek elemzése és előrejelzése érdekében. A profil tehát egyértelműen személyes adatnak minősül az Infotv. alapján.

Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) a Google keresőmotor spanyolországi leányvállalatának tevékenységével kapcsolatban hozott ítéletében kitért arra, hogy *„a keresőmotorok által keresett, indexált és tárolt, illetve a keresőmotorok felhasználói számára hozzáférhetővé tett adatok között azonosított vagy azonosítható természetes személyre vonatkozó*

¹ http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2007/wp136_hu.pdf#h2-2.

² <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1710949>.

információk”, azaz személyes adatok is vannak.³ Ráadásul a keresőmotorok oly módon rendszerezik és csoportosítják a világhálón elérhető információkat, hogy ha a szolgáltatást igénybe vevő a keresést egy természetes személy neve alapján végezte, „akkor a találati lista alapján egy rendszerezett összefoglalóhoz jutnak az e személlyel kapcsolatos, interneten megtalálható információkról, amely lehetővé teszi, hogy létrehozzák az érintett többé kevésbé részletes profilját”.⁴

2. Az Infotv. 3. § 10. pontja szerint adatkezelés az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így különösen gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése.

Az EUB ezzel kapcsolatban a már idézett ítéletében kifejtette, hogy a keresőmotorok „automatikus, állandó és rendszerezett módon kutatják” a világhálót, amelynek során személyes adatokat gyűjtenek. Ezt követően az érintettre vonatkozó információkat különféle indexáló programok keretei között visszakeresik, rögzítik és rendszerezik, szervereiken tárolják, és a keresés találati listájaként megjelenítik és a felhasználók számára hozzáférhetővé teszik. A keresőmotorok e tevékenységük során ezért az Infotv. 3. § 10. pontja szerinti adatkezelést végeznek.

3. Az Infotv. 3. § 9. pontja szerint adatkezelőnek az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet minősül, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az adatfeldolgozóval végrehajtatja.

3.1. Az Infotv. csupán általánosságban határozza meg az adatkezelő fogalmát. Ezért azt, hogy konkrét esetben ki minősül adatkezelőnek, csak az adott eset körülményeinek alapos mérlegelésével lehet eldönteni. Ennek során azt kell figyelembe venni, hogy egy személy akkor minősülhet adatkezelőnek, ha rá nézve adott esetben teljesül az Infotv. 3. § 9. pontjában foglalt valamely feltétel, vagyis meghatározza az adatkezelés célját, valamint meghozza és végrehajtja, illetve az általa megbízott adatfeldolgozóval végrehajtatja az adatkezelésre vonatkozó döntéseket.

Az Irányelv 29. cikke alapján létrehozott Adatvédelmi Munkacsoport (a továbbiakban: Munkacsoport) az „adatkezelő” és az „adatfeldolgozó” fogalmáról szóló 1/2010. számú véleményében (WP169) ezzel kapcsolatban kifejti: „Az adatkezelő minőség elsősorban annak a ténybeli körülménynek a következménye, hogy egy jogalany úgy döntött, hogy a saját céljaira személyes adatokat dolgoz fel.”⁵

A testület hangsúlyozta ezzel kapcsolatban, hogy az adatkezelői szerep megállapítása céljából nagyobb hangsúlyt kell helyezni a célok azonosításával kapcsolatos mérlegelési jogkörre és a döntéshozatal körére. Az adatkezelés céljának meghatározása ezért minden esetben adatkezelői minőséget eredményez. Az adatkezelés módjának kialakításába ugyanakkor olyan technikai és szervezeti kérdések is beletartoznak, amelyek esetén a döntést át lehet ruházni az

³ Google ítélet, C-131/12, EU:C:2014:317, 27. pont.

⁴ Google ítélet, EU:C:2014:317, 37. pont.

⁵ http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2010/wp169_hu.pdf#h2-2.

adatfeldolgozókra, és olyan alapvető elemek is, amelyekről hagyományosan és természetüknél fogva az adatkezelő határoz. Az adatkezelés módjának meghatározása ezért – szemben a céllal – csak akkor utal adatkezelésre, ha a mód alapvető elemeit azonosítják.

Az Adatvédelmi Munkacsoport továbbá azt is kifejtette, hogy az adatkezelő fogalmának meghatározása kiemelkedő szerephez jut annak eldöntésében is, hogy az adott adatkezelésre vagy az adatokon végzett egyes műveletekre melyik állam nemzeti joga lesz alkalmazandó. Az Irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint ugyanis az alkalmazandó jogra vonatkozó főszabály az, hogy minden tagállam a nemzeti rendelkezéseit alkalmazza, amennyiben az adatkezelést „a tagállam területén az adatkezelő egy szervezete tevékenységeinek keretében végzik”.

Az EUB ezzel kapcsolatban a Google ítéletben kifejtette, hogy „a keresőmotor működtetője az, aki meghatározza e tevékenység – és ezáltal az általa ennek keretében végzett személyesadat kezelés – céljait és módját, és akit ebből következően [...] ezen adatkezelés szempontjából 'adatkezelőnek' kell tekinteni”.⁶

3.2. Az adatkezelő személye felveti továbbá az alkalmazandó jog kérdését is. Az Infotv. 2. § (1) bekezdése értelmében ugyanis a Magyarország területén folytatott minden olyan adatkezelésre és adatfeldolgozásra kiterjed a törvény hatálya, amely természetes személy adataira vonatkozik.

Az Adatvédelmi Munkacsoport által elfogadott, az alkalmazandó jogról szóló 8/2010. számú vélemény (WP179)⁷ szerint az alkalmazandó jog meghatározása szempontjából a „tevékenységeinek keretében” fogalma a döntő, nem pedig az, ahol a személyes adatokat tárolják. E kifejezés fogalma nem azt jelenti, hogy az alkalmazandó jog annak a tagállamnak joga, ahol az adatkezelő letelepedett, hanem ahol az adatkezelő egy szervezete az adatfeldolgozáshoz kapcsolódó tevékenységekben vesz részt. Alapvető jelentőségű az egyes szervezetek részvételének mértéke azon tevékenységekben, amelyek keretében a személyes adatokon műveleteket végeznek. Ha egy szervezet saját tevékenységei keretében dolgoz fel személyes adatokat, az alkalmazandó jog azon tagállam joga lesz, ahol e szervezet található. Ha a szervezet egy másik szervezet tevékenységei keretében dolgoz fel személyes adatokat, az alkalmazandó jog azon tagállam joga lesz, ahol a másik szervezet található. Az egyes szervezetek tevékenységeinek jellege csupán másodlagos tényező ebben az összefüggésben.

A luxemburgi testület ebben a vonatkozásban megállapította, hogy a keresőmotor szolgáltatáshoz „hasznoló, harmadik államban letelepedett, azonban a tagállamok egyikében szervezettel rendelkező vállalkozás által működtetett keresőmotort kiszolgáló személyesadat-kezelés e szervezet „tevékenységeinek keretében” végzett adatkezelésnek minősül, ha a szervezetet arra hozták létre, hogy ebben a tagállamban biztosítsa az e keresőmotor által kínált reklámhelyek értékesítését és reklámozását, amelyek a keresőmotor által nyújtott szolgáltatás nyereségességét szolgálják”.⁸ A Google Inc.-nek mint a keresőmotor működtetőjének, illetve az adott tagállamban található leányvállalatának tevékenységei elválaszthatatlanul összekapcsolódnak, mivel a reklámhelyekkel kapcsolatos tevékenységek jelentik azt az eszközt, amelyek a szóban forgó keresőmotort nyereségessé teszik, és ugyanakkor ez a keresőmotor teszi lehetővé e tevékenységek végzését. Erre alapozva a testület végül megállapította, hogy „a személyes adatok

⁶ Google ítélet, EU:C:2014:317, 33. pont.

⁷ http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2010/wp179_hu.pdf#h2-2.

⁸ Google ítélet, EU:C:2014:317, 55. pont.

kezelését e rendelkezés értelmében a tagállam területén az adatkezelő egy szervezete tevékenységeinek keretében végzik, ha a keresőmotor működtetője az egyik tagállamban olyan irodát nyit vagy leányvállalatot hoz létre a keresőmotor által kínált reklámhelyek értékesítésére és reklámozására, amelynek tevékenysége az adott állam lakosai felé irányul”⁹.

3.3. A nyilvános cégadatok értelmében a Google Inc. rendelkezik magyarországi leányvállalattal. A Google Kft. – a Hatóság rendelkezésére álló adatok alapján – az anyavállalat szolgáltatásaihoz, többek között a Google Search-höz kapcsolódó tevékenységet végez, amely Magyarország lakosai felé irányul. Figyelembe véve ezért az Infotv.-t, az Adatvédelmi Munkacsoport véleményeit, illetőleg az EUB ítéletét, a Google Search során megvalósuló adatkezelést úgy kell tekintetni, mintha azt a Google Kft. „tevékenységeinek keretében“ végzik. A Hatóság ezért megállapítja, hogy a Google Kft. a Google Inc.-vel egyetemben a Google Search szolgáltatás keretében végzett adatkezelés tekintetében az Infotv. hatálya alá tartozó adatkezelőnek minősül.

4. Az EUB a keresőmotor szolgáltatás keretében végzett adatkezelés tekintetében hangsúlyozta, hogy e tevékenység meghatározó szerepet játszik a személyes adatok globális terjesztésében azok bárki számára történő elérhetővé tételével. A világhálón nyilvánosságra hozott információkat a keresőmotorok rendszerezik és csoportosítják abból a célból, hogy az azokhoz való hozzáférést felhasználók számára megkönnyítsék. Ez pedig lehetővé teszi akár az érintett többé-kevésbé részletes profiljának összeállítását is. Mivel tehát a keresőmotorok tevékenysége alkalmas arra, hogy a honlapszerkesztők által végzett tevékenységhez hozzáadódva jelentősen érintse a magánélethez és a személyes adatok védelméhez való alapvető jogot, a keresőmotor működtetőjének biztosítania kell, hogy az érintettek jogai – különös tekintettel a helyesbítéshez, törléshez vagy zároláshoz, illetőleg a tiltakozáshoz való jogra – megfelelő módon érvényesülhessenek.¹⁰

4.1. Az Infotv. 14. § b)-c) pontjai értelmében az érintett kérelmezheti az adatkezelőnél személyes adatainak helyesbítését, valamint személyes adatainak – a kötelező adatkezelés kivételével – törlését vagy zárolását.

Az említett jogokkal összefüggésben a törvény egyrészt kimondja, hogy ha a személyes adat a valóságnak nem felel meg, és a valóságnak megfelelő személyes adat az adatkezelő rendelkezésére áll, a személyes adatot az adatkezelő helyesbíti [Infotv. 17. § (1) bekezdés]. Másrészt – az Infotv. 17. § (2) bekezdése alapján – törölni kell a személyes adatot, ha:

- kezelése jogellenes;
- az érintett kéri;
- az hiányos vagy téves - és ez az állapot jogszerűen nem orvosolható -, feltéve, hogy a törlést törvény nem zárja ki;
- az adatkezelés célja megszűnt, vagy az adatok tárolásának törvényben meghatározott határideje lejárt;
- azt a bíróság vagy a Hatóság elrendelte.

Az Infotv. 17. § (4) bekezdése szerint az adatkezelő törlés helyett zárolja a személyes adatot, ha az érintett ezt kéri, vagy ha a rendelkezésére álló információk alapján feltételezhető, hogy a törlés sértené az érintett jogos érdekeit. Az így zárolt személyes adat kizárólag addig kezelhető, ameddig fennáll az az adatkezelési cél, amely a személyes adat törlését kizárta.

⁹ Google ítélet, EU:C:2014:317, 60. pont.

¹⁰ Google ítélet, EU:C:2014:317, 36-38. pont.

Az Infotv. 18. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a helyesbítésről, a zárolásról, a megjelölésről és a törlésről az érintettet, továbbá mindazokat értesíteni kell, akiknek korábban az adatot adatkezelés céljára továbbították. Az értesítés mellőzhető, ha ez az adatkezelés céljára való tekintettel az érintett jogos érdekét nem sérti. *„Ha az adatkezelő az érintett helyesbítés, zárolás vagy törlés iránti kérelmét nem teljesíti, a kérelem kézhezvételét követő 30 napon belül írásban közli a helyesbítés, zárolás vagy törlés iránti kérelem elutasításának ténybeli és jogi indokait. A helyesbítés, törlés vagy zárolás iránti kérelem elutasítása esetén az adatkezelő tájékoztatja az érintettet a bírósági jogorvoslat, továbbá a Hatósághoz fordulás lehetőségéről”* [Infotv. 18. § (2) bekezdés].

Az Infotv. 21. § (1) bekezdése biztosítja az érintett számára a jogot, hogy tiltakozzon személyes adatának kezelése ellen:

- ha a személyes adatok kezelése vagy továbbítása kizárólag az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez vagy az adatkezelő, adatátvevő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítéséhez szükséges, kivéve kötelező adatkezelés esetén;
- ha a személyes adat felhasználása vagy továbbítása közvetlen üzletszerzés, közvélemény-kutatás vagy tudományos kutatás céljára történik;
- valamint törvényben meghatározott egyéb esetben.

Az Infotv. 21. § (2) bekezdése értelmében az adatkezelő a tiltakozást a kérelem benyújtásától számított legrövidebb időn belül, de legfeljebb 15 napon belül megvizsgálja, annak megalapozottsága kérdésében döntést hoz, és döntéséről a kérelmezőt írásban tájékoztatja. Ha az adatkezelő az érintett tiltakozásának megalapozottságát megállapítja, az adatkezelést – beleértve a további adatfelvételt és adattovábbítást is – megszünteti, és az adatokat zárolja, valamint a tiltakozásról, továbbá az annak alapján tett intézkedésekről értesíti mindazokat, akik részére a tiltakozással érintett személyes adatot korábban továbbította, és akik kötelesek intézkedni a tiltakozási jog érvényesítése érdekében [Infotv. 21. § (3) bekezdés].

4.2. A fenti két jog gyakorlása tekintetében a luxemburgi testület (EUB) egyértelműen kimondta, hogy a keresőmotor működtetője köteles a találati listáról törölni az érintettel kapcsolatos, harmadik fél által közzétett személyes adatokat tartalmazó weboldalakra mutató linkeket, *„abban az esetben is, ha ezt a nevet vagy az ilyen információkat korábban vagy egyidejűleg nem törölték ezekről a weboldalokról, mégpedig adott esetben akkor is, ha önmagában az említett oldalakon történő közzététel jogszerű”*.¹¹

Az EUB továbbá azt is megállapította, hogy az említett jogok gyakorlása tekintetében *„többek között azt kell megvizsgálni, hogy joga van-e az érintettnek ahhoz, hogy a személyével kapcsolatos szóban forgó információt a neve alapján indított keresés nyomán megjelenő találati lista segítségével aktuálisan már ne lehessen a nevével összekapcsolni, anélkül azonban, hogy e jog megállapításának feltétele lenne, hogy a kérdéses információ találati listára való felvétele az érintettnek kárt okoz”. Az érintett azon joga, hogy kérje a személyére vonatkozó információk hozzáférhetetlenné tételét a nagy nyilvánosság számára, „nemcsak a keresőmotor működtetőjének gazdasági érdekét előzik meg, hanem a nyilvánosság ahhoz fűződő érdekét is, hogy az e személy nevére vonatkozó keresés során meg lehessen találni az említett információt”*.

¹¹ Google ítélet, EU:C:2014:317, 88. pont.

Az érintetti jogok gyakorlása során az ítélet szerint tekintettel kell lenni arra, hogy Google-nek mint adatkezelőnek a Google Search szolgáltatás keretében végzett adatkezelés tekintetében biztosítani kell az alábbi alapelvek érvényesülését:

- tisztességesség és törvényesség [Infotv. 4. § (1) bekezdés];
- célhoz kötöttség [Infotv. 4. § (1) bekezdés];
- adatminimalizálás [Infotv. 4. § (2) bekezdés];
- adatminőség [Infotv. 4. § (4) bekezdés].¹²

Az Infotv. 4. § (1) bekezdésének második fordulata szerint a személyes adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie. A tisztességes adatkezelés elve azt juttatja kifejezésre, hogy az érintett alanya és nem pusztán tárgya az adatok felhasználásának. E követelmény feltételezi az információs önrendelkezési jog érvényesülését, valamint a magánélet és az emberi méltóság tiszteletben tartását. Ily módon tilalmazza például az adatalany tudtán kívül végzett titkos adatgyűjtést, vagy az érintett megtévesztését. A törvényesség elve – hasonlóan a tisztességesség követelményéhez – szintén az adatkezelés egészére vonatkozik, és tulajdonképpen az összes vonatkozó jogi előírás betartását jelenti. Amennyiben tehát az adatkezelés tekintetében az Infotv.-ben vagy bármely más jogszabályban megfogalmazott rendelkezéseket az adatkezelő nem tartja tiszteletben, akkor a törvényesség követelménye sérül.

Az Infotv. 4. § (1) bekezdése továbbá úgy rendelkezik, hogy személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának. A célhoz kötöttség követelményének való megfelelés az adatkezelés jogszerűségének egyik alapfeltétele. Ahogy azt az Adatvédelmi Munkacsoport a célhoz kötöttségről szóló 03/2013. számú véleményében (WP203)¹³ kifejtette, az adatkezelés céljának meghatározása az adatvédelem szabályozásának középpontjában áll. Az ugyanis szükséges előfeltétele annak, hogy megállapítható legyen az adatkezelés jogszerűsége, illetőleg az alkalmazandó adatvédelmi garanciák. Az adatkezelés célját világosan és egyértelműen meg kell határozni: részletesen meg kell adni ahhoz, hogy megállapítható legyen, milyen típusú adatkezelési művelet kapcsolódik az adott célhoz.

Az Infotv. 4. § (2) bekezdése rendelkezik az adatminimalizálás elvéről. Eszerint csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető. Az adatfelvételbe bevont érintettek körét és a cél eléréséhez szükséges adatfajtákat az adatkezelés célja határozza meg, ennél fogva csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen és a cél elérésére alkalmas. Ezen alapelv figyelembe vétele szavatolja, hogy az adatkezelés céljára tekintettel csupán a legszűkebb, indokolt adatkör kezelésére kerül sor. Az adatminimalizálás elve továbbá kizárja a készletezésre történő adatkezelést is, vagyis azt, hogy kizárólag olyan adatok felvételére kerüljön sor, amelyeket egy később meghatározott célra gyűjtnek.

Az Infotv. 4. § (4) bekezdése kimondja, hogy az adatkezelés során biztosítani kell az adatok pontosságát, teljességét és – ha az adatkezelés céljára tekintettel szükséges – naprakészségét, valamint azt, hogy az érintettet csak az adatkezelés céljához szükséges ideig lehessen azonosítani. Ezen elv azt a kötelezettséget hárítja az adatkezelőre, hogy mindig pontosan rögzítse

¹² Google ítélet, EU:C:2014:317, 72. pont.

¹³ ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2013/wp203_en.pdf#h2-2.

az érintettről felvett személyes adatokat. Az adatoknak továbbá teljesnek kell lenniük, és az adatkezelés során biztosítani kell naprakészségüket is.

Az EUB az adatminőség elvével kapcsolatban külön is hangsúlyozta a Google ítéletben, hogy jogellenes adatkezelés – és annak következtében a Google Search találati listájából való törlés kötelezettsége – „nem csupán az adatok hibás voltának következményeként állhat elő, hanem különösen annak következményeként is, hogy az adatok az adatkezelés céljára tekintettel nem megfelelőek, irrelevánsak vagy túlzott mértékűek, nem időszerűek, vagy a szükségesnél hosszabb ideig tárolták azokat”.¹⁴

A luxemburgi testület azonban meghatározott bizonyos kivételeket is, amelyek esetében a Google nem köteles eltávolítani az érintettel kapcsolatos URL-t a Google Search találati listájából. A bíróság megfogalmazásában nem keletkezik törlési kötelezettség bizonyos esetekben, „valamilyen sajátos okból kifolyólag”. Az ítélet példaként hozza fel az érintett közéletben játszott szerepét, mint olyat, amelynek az adatalany alapvető jogaiba való beavatkozást a nyilvánosság ahhoz fűződő nyomós érdeke igazolja, hogy a kérdéses információhoz hozzá lehessen férni azáltal, hogy az szerepel a találati listán.¹⁵

4.3. Az Adatvédelmi Munkacsoport 2014. november 26-án elfogadta az Európai Unió Bíróságának „Google Spain és Inc. kontra Agencia Española de Protección de Datos (AEPD és Mario Costeja González)” C-131/12 ügyben hozott ítéletének végrehajtásáról szóló irányelveket (WP225)¹⁶ (a továbbiakban: Irányelvek). A dokumentum célja az, hogy az uniós tagállamok bíróságai és adatvédelmi felügyelő szervei egységes gyakorlatot alakítsanak ki a Google ítélet nyomán. A Hatóság az Irányelvekben foglaltakat a vonatkozó ügyek vizsgálata során mind metodológiai, mind pedig tartalmi szempontból irányadónak tartja.

Ennek megfelelően a Hatóság az egyedi ügyek vizsgálata során – többek között – az alábbi szempontokat veszi figyelembe:

- A Google Search a keresési találatot az érintett nevére való keresés során listázza;
- A Google Search keresési találata természetes személyre vonatkozik;
- Az érintett szerepet játszik a közéletben;
- Az érintett közszereplő;
- Az érintett kiskorú;
- Az adat az érintett munkavállalásához, munkájához kapcsolódik;
- A Google Search keresési találata az érintett különleges adatát tartalmazó linkre mutat;
- A Google Search keresési találata az érintett bűnügyi személyes adatát tartalmazó linkre mutat;
- Az adat egyéni véleményt tükröz, vagy megalapozott tény tartalmaz;
- Az adat pontossága;
- Az adat releváns és nem túlzott mértékű;
- Az adat naprakész;
- Az adatot a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezeli a Google;
- Az adat előítéleteket kelt az érintettel szemben;
- Az adat aránytalanul hátrányos hatással van az érintett magánszférájára;

¹⁴ Google ítélet, EU:C:2014:317, 92. pont

¹⁵ Google ítélet, EU:C:2014:317, 99. pont

¹⁶ ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp225_en.pdf#h2-2.

- A Google Search keresési találata olyan linkre mutat, amely az érintettel szembeni bűncselekményt vagy szabálysértést valósít meg;
- A Google Search keresési találata olyan linkre mutat, amely az érintettet veszélynek teszi ki;
- Az adatot nyilvánosságra hozatalának kontextusa;
 - o A vonatkozó adatokat az érintett önkéntesen hozta nyilvánosságra;
 - o A vonatkozó adatokat valóban a nyilvánosságnak szánták;
 - o Az érintett ésszerűen számíthatott arra, hogy az adatokat nyilvánosságra hozzák;
 - o Az adatokat eredetileg sajtó tevékenység keretében hozták nyilvánosságra;
- Az adat nyilvánosságra hozatala az eredeti adatkezelő jogi vagy jogszabályi kötelezettsége.

A Hatóság az EUB fent ismertetett ítéletének és az Adatvédelmi Munkacsoport iránymutatásait alapul véve vizsgálja meg az egyes, egyedi ügyeket, és alakítja ki a vonatkozó álláspontját. Ennek során mérlegeli mind a formai, mind pedig a tartalmi szempontokat, tekintettel van továbbá – a találati listáról való törlés megtagadása esetén – a Google által az érintett részére adott tájékoztatás minőségére is.

Amennyiben a Hatóság úgy állapítja meg, hogy Google megsértette az érintett személyes adatok védelméhez fűződő jogát azáltal, hogy nem törölte a személyes adatokat tartalmazó oldalakra mutató URL-eket a Google keresőmotor találati listájáról, a Hatóság Infotv. 56. § (1) bekezdése alapján megteszi a jogsérelem orvoslása érdekében szükséges lépéseket.

Budapest, 2015. július 28.

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár